

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.02.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 05.05.2022, 8

Erakonnaseadus

Vastu võetud 11.05.1994
[RT I 1994, 40, 654](#)
jõustumine 16.06.1994

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.05.1996	RT I 1996, 37, 739	08.06.1996
06.06.1996	RT I 1996, 42, 811	01.10.1996
17.06.1998	RT I 1998, 59, 941	10.07.1998
17.02.1999	RT I 1999, 27, 393	01.07.1999
29.01.2002	RT I 2002, 21, 117	04.03.2002
13.03.2002	RT I 2002, 29, 174	01.07.2002
07.05.2002	RT I 2002, 42, 264	24.05.2002
12.06.2002	RT I 2002, 57, 355	18.07.2002
03.12.2002	RT I 2002, 102, 602	01.01.2003
18.12.2002	RT I 2003, 4, 22	23.01.2003
18.12.2003	RT I 2003, 90, 601	01.01.2004, osaliselt 01.01.2008
28.06.2005	RT I 2005, 47, 387	18.09.2005
12.10.2005	RT I 2005, 57, 450	01.01.2006
11.10.2006	RT I 2006, 48, 357	18.11.2006
09.11.2006	RT I 2006, 52, 384	10.12.2006
24.01.2007	RT I 2007, 12, 66	01.01.2008
14.02.2007	RT I 2007, 24, 126	01.07.2007
29.10.2009	RT I 2009, 54, 363	01.01.2010
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
27.01.2010	RT I 2010, 9, 41	08.03.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
19.05.2010	RT I 2010, 29, 150	01.01.2011
25.11.2010	RT I, 10.12.2010, 1	01.04.2011
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012
14.06.2012	RT I, 27.06.2012, 1	07.07.2012
28.03.2013	RT I, 19.03.2013, 2	01.04.2013
22.01.2014	RT I, 05.02.2014, 1	01.04.2014, osaliselt Riigikogu XIII koosseisu volituste algusest.
11.06.2014	RT I, 21.06.2014, 8	01.01.2015, osaliselt 01.07.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Erakonna mõiste

(1) Erakond (partei) on Eesti kodanike vabatahtlik poliitiline ühendus, mille eesmärgiks on oma liikmete ja toetajaskonna poliitiliste huvide väljendamine ning riigivõimu ja kohaliku omavalitsuse teostamine, ning mis on registreeritud käesolevas seaduses sätestatud korras.

(2) Erakond on eraõiguslik juriidiline isik. Erakonnale kohaldatakse mittetulundusühingute seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

§ 2. Erakonna eesmärkide saavutamise vahendid

[RT I 2003, 4, 22- jõust. 23.01.2003]

(1) Erakonna eesmärkide saavutamise vahendid on:

- 1) erakonna kandidaatide esitamine ning valimiskampaania läbiviimine Riigikogu, Euroopa Parlamendi ja kohaliku omavalitsuse volikogude valimistel;
- 2) erakonna osalemine Riigikogusse valitud erakonnaliikmete kaudu Riigikogu tegevuses, Euroopa Parlamenti valitud erakonnaliikmete kaudu Euroopa Parlamendi tegevuses, kohaliku omavalitsuse volikogusse valitud erakonnaliikmete kaudu kohaliku omavalitsuse ja kohaliku omavalitsuse volikogusse valitud erakonnaliikmete kaudu vastavalt Vabariigi Presidendi valimisel, Vabariigi Valitsuse ja kohaliku omavalitsuse täitevorgani moodustamisel, rahvusvahelises koostöös välisriikide erakondadega.

(2) [Kehtetu -RT I 1996, 42, 811- jõust. 01.10.1996]

§ 3. Erakonna moodustamise territoriaalsuse põhimõte

(1) Erakond moodustatakse territoriaalsuse põhimõttel. Erakond ei või asutada oma struktuuriüksusi asutustes, ettevõtetes ega organisatsioonides.

(2) Eestis asutatud, registreeritud ja tegutsevate erakondade juhtorganid ning struktuuriüksused peavad asuma Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni all oleval territooriumil. Erakonna struktuuriüksus võib asuda ka välisriigis, kui see ei ole vastuolus selle riigi seadustega.

§ 4. Erakonna tegevuse piirangud

(1) Keelatud on erakonnad, kelle eesmärgid või tegevus on suunatud Eesti põhiseadusliku korra või territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele muutmisele või on muul viisil vastuolus kriminaalseadusega.

(2) Relvi valdavad, samuti sõjaväeliselt korraldatud või sõjaväelisi harjutusi harrastavad ühingud või liidud ei või tegutseda erakonnana ega erakonna struktuuriüksusena.

(3) Keelatud on sekkumine erakonna siseasjadesse, välja arvatud seadusega lubatud erijuhul.

(4) Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni all oleval territooriumil on keelatud teise riigi erakonna või selle struktuuriüksuse või muu poliitilise ühenduse või selle struktuuriüksuse moodustamine ja tegutsemine.

§ 5. Erakonna liikmed

(1) Erakonna liikmeks võib olla vähemalt 18-aastane teovõimeline Eesti kodanik. Erakonna liikmeks võib olla ka vähemalt 18-aastane teovõimeline Euroopa Liidu kodanik, kes ei ole Eesti kodanik, kuid kes elab püsivalt Eestis. Üheaegselt võib kuuluda ainult ühte Eestis registreeritud erakonda.

[RT I 2006, 52, 384- jõust. 10.12.2006]

(2) Erakonna liikmeks astumisele, samuti väljaastumisele ja väljaarvamisele kohaldatakse mittetulundusühingute seadust, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2¹) Erakonda astumiseks esitab isik erakonnale kirjaliku avalduse. Erakonnast väljaastumiseks esitab erakonna liige kirjaliku avalduse erakonnale või Tartu Maakohtu registriosakonnale (edaspidi *registriosakond*). Erakonna liikme õigused ja kohustused tekivad erakonna liikmete nimekirja kandmisega ja lõpevad nimekirjas märke tegemisega erakonna liikmelisuse lõppemise kohta, välja arvatud käesoleva seaduse § 8¹ lõike 3 punktis 4 nimetatud juhul.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

- (3) Erakonna liikmeks ei või olla:
- 1) õiguskantsler ja tema nõunikud;
  - 2) riigikontrolör ja Riigikontrolli peakontrolör;
  - 3) kohtunik;
  - 4) prokurör;
  - 5) politseiametnik;
  - 6) tegevteenistuses olev kaitseväelane.
  - 7) [kehtetu -RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Vabariigi President peatab ametisoleku ajaks oma erakondliku kuuluvuse.

(5) Erakonnal ei või olla kollektiivliikmeid.

§ 5¹. Valimisliit

(1) Valimisliidule kohaldatakse käesoleva seaduse § 12¹lõikes 1, lõike 2 punktis 3 ja lõikes 13, § 12³lõigetes 1, 2 ja 4, § 12⁴lõigetes 1–4 ja 6–7 ning § 12⁵lõikes 2 sätestatud.
[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.07.2014]

(2) Valimisliit esitab erakondade rahastamise järelevalve komisjonile oma tegevuse kestel kord kvartalis aruande valimisliidu poolt vastuvõetud annetuste kohta.

(3) Kui valimisliit lõpeb enne valimiskampaania aruande esitamise tähtaega, esitatakse aruanne viivitamata pärast valimisliidu lõppemist.

(4) Valimisliidu käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmise eest vastutab valimisliitu juhtima õigustatud isik.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 5². Üksikkandidaat

(1) Üksikkandidaat on füüsiline isik, kes kandideerib Riigikogu, Euroopa Parlamendi või kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel. Üksikkandidaadi kohta sätestatud kohaldatakse erakonna või valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikule, kes tegi valimiskampaaniaks kulutusi erakonna või valimisliidu kuludest eraldi.
[RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(2) [Kehtetu -RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(3) Üksikkandidaadi valimiskampaania rahastamise allikad on:

- 1) käesolevas seaduses sätestatud tingimustel tehtud annetus;
- 2) üksikkandidaadi isiklik vara.

(4) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(5) Üksikkandidaadile kohaldatakse käesoleva seaduse § 12¹lõikes 13, § 12³lõigetes 1, 2 ja 4 ning § 12⁴lõigetes 1–4 ja 6–7 erakondade kohta sätestatud.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

2. peatükk

Erakonna asutamine ja selle tegevuse korraldus

§ 6. Erakonna asutamine

(1) Erakond asutatakse lihtkirjalikus vormis asutamislepinguga. Erakonna asutamislepingule kohaldatakse mittetulundusühingute seaduses sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Erakond registreeritakse, kui tal on vähemalt 500 liiget.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 7. Erakonna põhikiri ja programm

(1) Erakonna tegevuse aluseks on põhikiri.

(2) Erakonna põhikirjale kohaldatakse mittetulundusühingute seaduses põhikirjale sätestatud nõudeid.

(2¹) Erakonna põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle poole üldkoosolekul osalenud liikmetest või nende esindajatest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääletenamuse nõuet.

(3) Erakonna poliitilise tegevuse aluseks on programm. Selle kinnitamise ja muutmise kord sätestatakse erakonna põhikirjas.

[RT I 2003, 90, 601- jõust. 01.01.2004]

§ 8. Registrisse kandmise avaldus

Erakonna mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kandmise avaldusele tuleb lisaks mittetulundusühingute seaduse §-s 10 sätestatud lisada:

- 1) juhatuse liikmete poolt allakirjutatud programm;
- 2) erakonna liikmete nimekiri, mis sisaldab erakonna liikmete nimed, isikukoodid ja liikmeksastumise päeva, kuu ja aasta;
- 3) erakonna sümboolika näidis või kavand, kui need on põhikirjaga ette nähtud.

[RT I 2002, 57, 355- jõust. 18.07.2002]

§ 8¹. Erakonna liikmete nimekiri

(1) Erakonna liikmete nimekirja peab erakonna juhatus registriosakonna juures. Nimekirja kantakse isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood, liikmeksastumise ning väljaastumise või väljaarvamise aeg.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(2) Muudatusi erakonna liikmete nimekirjas teeb erakonna juhatus või juhatuse poolt selleks volitatud isik.

(3) Registriosakond märgib erakonna liikmete nimekirja liikmelisuse lõppemise seoses:

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

- 1) osakonnale esitatud erakonnast väljaastumise avaldusega;
- 2) teise erakonda astumisega, kui teise erakonda astumise aeg on hilisem;
- 3) asjaoluga, et isik ei ole Eesti kodanik ega Eestis püsivalt elav Euroopa Liidu kodanik;
- 4) isiku surmaga.

(4) Registriosakond teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud märgete tegemisest viivitamata erakonda ning lõike 3 punktides 2 ja 3 nimetatud juhtudel ka asjaomast isikut.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(5) Registriosakond avalikustab erakondade liikmete nimekirjad mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri veebipäringusüsteemis. Muudatused avalikustatakse viivitamata. Isikukoodi asemel avalikustatakse sünniaeg.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(6) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega erakonna liikmete nimekirja pidamise korra ning lõikes 4 sätestatud teavitamise korra.

[RT I 2010, 29, 150- jõust. 01.01.2011]

§ 9. Erakonna registreerimise otsustamine

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

(1) [Kehtetu -RT I 1996, 42, 811- jõust. 01.10.1996]

(2) Erakonda ei registreerita juba registrisse kantud või sellest kustutatud erakonna nime all.

§ 9¹. Erakonna üldkoosolekul osalemine ja hääletamine

Erakonna üldkoosolekul võib osaleda ja hääletada erakonna liige või põhikirjas ettenähtud juhul tema esindaja, kellele on antud lihtkirjalik volikiri. Esindajaks võib olla ainult teine erakonna liige.

[RT I 2003, 90, 601- jõust. 01.01.2004]

§ 10. [Kehtetu -RT I 1999, 27, 393- jõust. 01.07.1999]

§ 11. [Kehtetu -RT I 1999, 27, 393- jõust. 01.07.1999]

§ 12. Erakonna tegevuse seaduslikkuse tagamine, selle ühinemine, jagunemine ja lõpetamine

(1) Erakonna tegevuse seaduslikkuse tagamine ning erakonna ühinemine, jagunemine ja lõpetamine toimub mittetulundusühingute seaduse alusel. Erakondade ühinemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle poole üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest. Ühinemises või jagunemises osalevad erakonnad esitavad lisaks mittetulundusühingute seaduses ettenähtud andmetele ka käesoleva seaduse §-s 8 ettenähtud andmed. Erakonna liikmete nimekiri peab kajastama ühinemise või jagunemise järgset seisut.

(2) Registriosakonnal on õigus nõuda erakonna juhatuselt käesoleva seaduse § 8¹lõikes 2 nimetatud nimekirja esitamist registriosakonna määratud kuupäeva seisuga, kui on alust arvata, et erakonna liikmete tegelik arv on langenud alla 500.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(3) Kui erakonna liikmete arv langeb alla 500 ning vabatahtlikku lõpetamist ei ole alustatud, võib sundlõpetamise algatamist taotleda lisaks mittetulundusühingute seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud isikutele ka registriosakond.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

(4) Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele suunatud tegevuse või eesmärkidega erakonna tegevuse lõpetamine toimub põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

[RT I 2003, 90, 601- jõust. 01.01.2004]

2¹. peatükk **ERAKONNA TEGEVUSE** **RAHASTAMINE JA SELLE KONTROLL**

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 12¹. Erakonna rahastamise põhimõtted ja teabe avalikustamine

(1) Erakond on kohustatud demokraatia põhimõttest lähtudes tagama oma tulude ja kulude seaduslikkuse ja täieliku läbipaistvuse vähemalt käesolevas peatükis ettenähtud viisil.

(2) Erakond võib tulu saada üksnes järgmistest allikatest:

- 1) erakonna põhikirja alusel kehtestatud liikmemaksud;
- 2) käesoleva seaduse alusel makstavad eraldised riigieelarvest;
- 3) käesolevas seaduses sätestatud tingimustel tehtud annetused;
- 4) tehingud erakonna varaga.

(3) Erakonnal on keelatud kasutada erakonna või erakonna nimekirjas kandideeriva isiku valimiskampaania läbiviimiseks või selle teostamiseks avalikke vahendeid, välja arvatud käesoleva seaduse alusel makstavaid riigieelarvelisi eraldisi. Valimisliidul, üksikkandidaadil, erakonna nimekirjas kandideerival isikul ja valimisliidu nimekirjas kandideerival isikul on keelatud oma valimiskampaania läbiviimiseks või selle teostamiseks kasutada avalikke vahendeid. Sellise keelatud tulu osas rakendatakse käesoleva seaduse §-s 12⁴sätestatud. Avalikud vahendid käesoleva paragrahvi tähenduses on riigieelarvelised ja kohaliku omavalitsuse eelarvelised vahendid.

(4) Erakond koostab käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetletud allikate kaupa tulude ja saadud laenude kohta kvartaliaruande kvartali lõpu seisuga ja esitab selle erakondade rahastamise järelevalve komisjonile komisjoni nõutud vormis kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks. Aruandes märgitakse käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud andmed. Aruanne avalikustatakse erakondade rahastamise järelevalve komisjoni veebilehel. Aruande avalikustamisel erakondade rahastamise järelevalve komisjoni veebilehel asendatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 nimetatud isikukood isiku sünniajaga.

(5) Erakond avalikustab ka annetuse, mis on tagastatud selle teinud isikule või kantud riigieelarvesse käesoleva seaduse § 12⁴lõigete 1–3 kohaselt.

(6) Liikmemaksu kohta märgib erakond, et tegemist on liikmemaksuga, liikmemaksu tasuja nime ja isikukoodi ning liikmemaksu suuruse ja laekumise kuupäeva.

(7) Annetuse kohta märgib erakond, et tegemist on annetusega, annetaja nime ja isikukoodi ning annetuse väärtuse ja laekumise kuupäeva.

(8) Erakond koostab oma kulude kohta kvartaliaruande kvartali lõpu seisuga ja esitab selle erakondade rahastamise järelevalve komisjonile komisjoni nõutud vormis kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks. Aruandes esitatakse kulud järgnevas jaotuses:

- 1) poliitilise tegevuse kulud;
- 2) tööjõukulud;
- 3) majandamiskulud.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktis 1 nimetatud poliitilise tegevuse kulud esitatakse aruandes järgnevas jaotuses:

- 1) reklaamikulud liigiti (tele-, raadio-, interneti-, väli- ja ajakirjanduslik reklaam, reklaamtrükised);

- 2) suhtekorralduskulud;
- 3) publikatsioonide kulud;
- 4) avalike ürituste kulud;
- 5) muud poliitilise tegevuse kulud.

(10) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktis 3 nimetatud majandamiskulud on käesoleva seaduse tähenduses kontori rendi- ja kommunaalkulud, transpordi-, kütuse-, side-, põhivara kulumi-, kindlustus-, väikevahendite jms kulud.

(11) Käesoleva paragrahvi lõigetes 8 ja 9 nimetatud kulude kohta näidatakse aruandes kululiik ja sellele vastava kulu maksumus kvartali koondsummana.

(12) Erakond esitab erakondade rahastamise järelevalve komisjonile kvartali lõpu seisuga kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks raamatupidamisliku väljatrüki oma tasumata arvete kohta ja bilansi.

(13) Kui erakond avastab esitatud aruandes puuduse, esitab ta erakondade rahastamise järelevalve komisjonile viivitamatult muudatust kajastava aruande. Kui uus aruanne esitatakse enne, kui komisjon on puuduse avastanud, ei kohaldata § 12⁴lõikes 2 sätestatud kohustust kanda riigieelarvesse summa, mis vastab aruandes avastatud puudusele. Kui käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud puuduse andmete esitamisel on põhjustanud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul erakonna liige või sidusorganisatsioon, kohaldatakse § 12⁴lõikes 2 sätestatud kohustust kanda riigieelarvesse summa, mis vastab aruandes avastatud puudusele, arvestades käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud erakonna liikme või sidusorganisatsiooni suhtes.

(14) Erakond on kohustatud pidama teabe avalikustamiseks veebilehte, mille aadressist ta teavitab registriosakonda.

[RT I, 21.06.2014, 8- jõust. 01.01.2015]

§ 12². Laenamine

(1) Erakond võib sõlmida laenulepingu ainult juhul, kui laenuandja on krediidiastutus ning laenamine toimub turutingimustel. Laenulepingut võib tagada ainult erakonna varaga või tema liikme käendusega.

(1¹) Laenulepingutest tulenevate kohustuste summa ülempiir on 25 protsenti erakondadele riigieelarvest eraldatavast summast. Erakondade rahastamise järelevalve komisjon avaldab summa oma veebilehel. Ülempiiri ei kohaldata valimisliidu suhtes ning erakonna suhtes, mille § 12¹lõikes 2 märgitud tulude kogusumma eelmisel majandusaastal oli alla 50 000 euro.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ei kohaldata igapäevases majandustegevuses tavapärastele ja turutingimustel tehtavatele tehingutele.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud tingimusi rikkuv tehing loetakse keelatud annetuseks.

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 12³. Annetus

(1) Annetus käesoleva seaduse tähenduses on Eesti Vabariigi kodakondsusega, Eestis alalise elamisõiguse ja pikaajalise elaniku staatusega füüsilisest isikust annetaja poolt vabatahtlikult oma vara arvelt erakonna tegevuse toetamiseks erakonnale või erakonna liikmele loovutatav rahaliselt hinnatav hüve, sealhulgas teenus, kuid välja arvatud vabatahtlik töö.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(1¹) Erakonna juhatus võtab vastu annetuse vastuvõtmise korra. Annetuse vastuvõtmise kord avalikustatakse erakonna veebilehel.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(2) Annetus, mis ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustele, on keelatud. Eelkõige on keelatud:

- 1) anonüümne annetus;
- 2) juriidilise isiku annetus;
- 3) kaupade, teenuste või varaliste õiguste loovutamine või kasutusse andmine erakonnale tingimusel, mis ei ole kättesaadav teisele isikule;
- 4) tavapäraselt siduvatest kohustustest vabastamine;
- 5) erakonna vastu suunatud nõudest loobumine;
- 6) kolmandate isikute poolt erakonna eest erakonna teadmisel viimase kulutuste tasumine või erakonnale soodustuste tegemine, välja arvatud juhtudel, kui selliste kulutuste tasumine või soodustuste tegemine on kättesaadav tavapärases majandustegevuses ka teistele isikutele;

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

7) annetus, mis on tehtud füüsilise isiku vahendusel ja kolmanda isiku vara arvelt;

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

8) välismaalaste annetused, välja arvatud Eestis alalise elamisõiguse ja pikaajalise elaniku staatusega isikute annetused.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(3) Erakonnal on lubatud majandusaasta jooksul füüsiliselt isikult vastu võtta sularahaannetusi kuni 1200 eurot aastas. Sularahas saadud annetuse võtab erakond viivitamata tuluna arvele.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(4) Mitterahalise annetuse hindamisel võetakse aluseks eseme või õiguse harilik väärtus. Kui eseme hindamiseks on olemas üldtunnustatud eksperdid, tuleb mitterahalise annetuse ese lasta hinnata neil. Kui mitterahaline annetus on hinnatud tema tegelikust väärtusest madalamaks, loetakse väärtuse vahe keelatud annetuseks.

(5) Mitterahalise annetuse väärtuse hindamist käesoleva seaduse §-s 12⁹ sätestatud majandusaasta aruande esitamisel peab kontrollima audiitorettevõtja, kes esitab arvamuse selle kohta, kas mitterahalise annetuse väärtuse hindamine toimus käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatu kohaselt. Arvamus peab muu hulgas sisaldama mitterahalise annetuse kirjeldust ning selles tuleb märkida, millist meetodit mitterahalise annetuse hindamisel kasutati.

(6) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(7) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(8) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(9) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(10) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

§ 12⁴. Keelatud annetuse vastuvõtmise tagajärg

(1) Erakond tagastab võimaluse korral keelatud annetuse viivitamata selle teinud isikule.

(2) Kui annetust ei ole võimalik tagastada, on erakond kohustatud kandma rahalise annetuse viivitamata riigieelarvesse.

(3) Kui tegemist on mitterahalise annetusega, müüb erakond keelatud annetuse turuhinnaga. Annetuse müügist saadav tulu kantakse viivitamata riigieelarvesse. Kui keelatud annetust ei ole võimalik müüa mõistliku pingutusega, tuleb annetus võõrandada muul viisil, kui on sätestatud käesoleva lõike esimeses lauses. Kui annetust ei ole võimalik võõrandada, lõpetatakse asja valdus omandist loobumisega. Keelatud annetust ei tohi võõrandada erakonna liikmele, erakonna sidusorganisatsioonile ega tema liikmele.

(4) Kui keelatud annetuse väärtus hinnatakse alla 64 euro, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõike 3 esimeses lauses ega lõikes 5 sätestatut.

(5) Keelatud annetuse hariliku väärtuse hindamist peab käesoleva seaduse §-s 12⁹ sätestatud majandusaasta aruande esitamisel kontrollima audiitorettevõtja, kes esitab arvamuse selle kohta, kas keelatud annetuse hariliku väärtuse hind määrati käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatu kohaselt. Arvamus peab muu hulgas sisaldama keelatud annetuse kirjeldust ning selles tuleb märkida, millist meetodit kasutati keelatud annetuse hariliku väärtuse hindamisel. Kui audiitorettevõtjale on teatavaks saanud keelatud annetuse hariliku väärtuse hindamise nõuete rikkumine, teavitab ta sellest rikkumisest erakondade rahastamise järelevalve komisjoni.

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(6) Keelatud annetuse tegija suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 12¹⁸ sätestatut juhul, kui ta on 30 päeva jooksul arvates päevast, millal keelatud annetuse tegija keelatud annetusest teada sai või pidi teada saama, esitanud erakondade rahastamise järelevalve komisjonile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teabe annetuse keelatuse kohta. Erakondade rahastamise järelevalve komisjon teavitab asjaoludest viivitamata keelatud annetuse saanud erakonda.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(7) Keelatud annetuse vastuvõtja suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 12¹⁸ sätestatut juhul, kui ta on 30 päeva jooksul arvates päevast, millal keelatud annetuse vastuvõtja keelatud annetusest teada sai või pidi teada saama, esitanud erakondade rahastamise järelevalve komisjonile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teabe annetuse keelatuse kohta. Erakondade rahastamise järelevalve komisjon teavitab asjaoludest viivitamata keelatud annetuse saanud erakonda.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12⁵. Erakonna ja kandidaadi arvelduskontod [RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(1) Erakond võib pidada ja kasutada ainult neid arvelduskontosid, millest ta on teavitanud erakondade rahastamise järelevalve komisjoni.
[RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(2) Üsikkandidaat võib valimiskampaania tulude laekumiseks ja kulude tegemiseks kasutada vaid selliseid arvelduskontosid, millest ta on teavitanud erakondade rahastamise järelevalve komisjoni.
[RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

§ 12⁶. Erakonna sidusorganisatsioon ja osalemine teistes juriidilistes isikutes

(1) Erakonna sidusorganisatsioon käesoleva seaduse tähenduses on sihtasutus või mittetulundusühing, mille asutaja või liige erakond on ning mille tegevus on suunatud käesoleva seaduse §-s 1 nimetatud erakonna eesmärkide saavutamisele. Käesoleva seaduse §-des 12¹–12⁴sätetatud nõuded erakonnale laienevad ka erakonna sidusorganisatsioonile. Erakonna annetused erakonna sidusorganisatsioonile on lubatud.

(2) Erakond ei tohi olla ühegi muu juriidilise isiku aktsionär ega osanik.

(3) Erakond võib kaubelda väärtpaberitega väärtpaberiturul väärtpaberituru seaduse kohaselt.

(4) Erakonna sidusorganisatsiooniks ei ole Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 2004/2003 „Euroopa tasandi erakondi reguleerivate määruste ja erakondade rahastamise eeskirjade kohta” (ELT L 297, 15.11.2003, lk 1–4) mõistes.

(5) Erakond on kohustatud teavitama oma sidusorganisatsioonidest erakondade rahastamise järelevalve komisjoni.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 12⁷. Eraldised riigieelarvest

(1) Riigikogus esindatud erakonnal on õigus saada iga kalendrikuu viiendaks kuupäevaks eraldis riigieelarvest. Igakuise eraldise suurus on üks kaheteistkümnendik aastasummast. Eraldise suurus on proportsionaalne Riigikogu valimistel saadud kohtade arvuga.

(2) Riigikogu valimisel osalenud erakond, kes ei ületanud valimiskünnist, kuid kogus:

- 1) vähemalt 2% kuid alla 3% häältest, saab riigieelarvest eraldist 30 000 eurot aastas;
- 2) vähemalt 3% kuid alla 4% häältest, saab riigieelarvest eraldist 60 000 eurot aastas;
- 3) vähemalt 4% kuid alla 5% häältest, saab riigieelarvest eraldist 100 000 eurot aastas.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõustub Riigikogu XIII koosseisu volituste algusest.]

(3) Erakondade ühinemisel käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 ettenähtud eraldised liidetakse. Erakonna jagunemisel eraldumise teel eraldatakse riigieelarve eraldis jagunevale erakonnale ja omandav erakond riigieelarvest eraldist ei saa. Erakonna jagunemisel jaotumise teel jaotatakse eraldis erakondade jagunemislepingus sätestatud kokkuleppe alusel. Erakonna lõpetamisel lõpeb õigus saada eraldist riigieelarvest pärast registrikannet, kuid mitte hiljem kui kahe kuu möödumisel erakonna lõpetamise otsuse tegemisest erakonna poolt.

(4) Erakonnale eraldatavad summad kantakse erakonna kontole Vabariigi Valitsuse määratud valitsusasutuse kaudu, lähtudes Vabariigi Valimiskomisjoni esitatud teatisest, milles on märgitud erakondade poolt Riigikogu valimistel saadud kohtade arv.

(5) Riigikogu valimiste toimumise aastal muudetakse riigieelarve eraldiste arvestamist alates valimistulemuste väljakuulutamisele järgnevast kuust.

(6) Erakonna jagunemisel muudetakse riigieelarve eraldiste arvestamist alates jagunemisele järgnevast kuust. Erakonna lõpetamisel muudetakse riigieelarve eraldiste arvestamist alates käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtajale järgnevast kuust käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2 ja 4 nimetatud tingimuste kohaselt.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 12⁸. Valimiskampaania aruanne

(1) Riigikogu, Euroopa Parlamendi ja kohaliku omavalitsuse volikogu valimiskampaania aruande esitavad erakondade rahastamise järelevalve komisjonile erakonnad, valimisliidud ja üksikkandidaadid. Aruanne esitatakse erakondade rahastamise järelevalve komisjonile komisjoni nõutud vormis ühe kuu jooksul valimispäevast arvates. Valimiskampaania aruanne avalikustatakse erakondade rahastamise järelevalve komisjoni veebilehel.

(2) Erakond esitab aruande valimiskampaania läbiviimiseks erakonna nimekirjas kandideerinud isikute ja sidusorganisatsioonide valimiskampaania kulude ja nende tasumiseks kasutatud vahendite päritolu kohta.

- (3) Erakonna nimekirjas kandideerinud isik vastutab oma aruande õiguspärasuse eest ise.
- (4) Valimisliit esitab aruande valimisliidu ja tema nimekirjas kandideerinud isikute valimiskampaania kulude ning nende tasumiseks kasutatud vahendite päritolu kohta.
- (5) Üksikkandidaat esitab aruande valimiskampaania kulude ja kasutatud vahendite päritolu kohta.
- (6) Valimiskampaania aruanne koostatakse tasutud ja tasumata kulude kaupa. Tasumata kohustuste kohta esitatakse erakondade rahastamise järelevalve komisjonile kvartaliaruanne kvartali lõpu seisuga kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks seni, kuni võlasuhe on lõppenud.
- (7) Valimisliit märgib aruandes valimiskampaaniaks kasutatud käesoleva seaduse § 12¹lõikes 2 nimetatud tuluallika liigi ja saadud laenu, vahendi andja nime ja isiku- või registrikoodi ning vahendi väärtuse ja laekumise kuupäeva.
- (8) Üksikkandidaat märgib aruandes valimiskampaaniaks kasutatud käesoleva seaduse § 5²lõikes 3 nimetatud rahastamise allika liigi. Annetuse kohta märgitakse annetaja nimi ja isikukood ning annetuse väärtus ja laekumise kuupäev, isikliku vara kohta märgitakse valimiskampaaniaks kasutatud rahasumma. Aruanne esitatakse ja avalikustatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras.
- (9) Kulud kajastatakse järgmiste kululiikide kaupa:
- 1) reklaamikulud liigiti (tele-, raadio-, interneti-, väli- ja trükireklaam);
  - 2) suhtekorralduskulud;
  - 3) publikatsioonide kulud;
  - 4) avalike ürituste kulud;
  - 5) muud valimiskampaania kulud.

(10) Kulude kohta märgitakse aruandes:

- 1) kuludokumendi kuupäev;
- 2) kuludokumendi number;
- 3) makse saaja nimi;
- 4) makse saaja isiku- või registrikood;
- 5) kululiik;
- 6) kulu maksumus;
- 7) tasutud kulusumma;
- 8) tasumata kulusumma;
- 9) tasumise kuupäev.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12⁹. Majandusaasta aruanne

(1) Erakonna majandusaastaks on kalendriaasta.

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(2) Erakonna üldkoosolek või põhikirja järgi seda asendav organ kinnitab igal aastal erakonna majandusaasta aruande ja esitab selle mittetulundusühingute seaduse § 36 lõigete 5 ja 5¹kohaselt ilma põhitegevusala andmeteta elektrooniliselt äriregistri seaduse § 7 lõike 2 punkti 1 alusel kehtestatud korras. Erakond esitab majandusaasta aruande koos vandeaudiitori aruandega, kui audiitorkontroll on kohustuslik, hiljemalt 30. juuniks registriosakonnale, kes avalikustab aruande mittetulundusühingute ja sihtasutuste veebipäringusüsteemis.

[RT I, 05.05.2022, 1- jõust. 01.02.2023]

(3) Riigieelarvest eraldisi saava erakonna raamatupidamise aastaaruande audiitorkontrolli kohustus sätestatakse audiitortevgevuse seaduses.

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(4) Erakonna majandusaasta aruandes kajastatakse ka erakonna sidusorganisatsiooni poolt erakonna eesmärkide saavutamiseks tehtud kulutused.

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(5) Majandusaasta aruande puuduste kõrvaldamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 12¹lõikes 13 sätestatut.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(6) Kui erakonna netovara väärtus majandusaasta lõpu seisuga on kolmel järjestikusel aastal negatiivne, taotleb erakond erakondade rahastamise järelevalve komisjonilt ettepanekute esitamist majanduslike raskuste ületamiseks, erakonna likviidsuse taastamiseks, maksejõulisuse parandamiseks ja jätkusuutliku majandamise tagamiseks.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12¹⁰. Erakondade rahastamise järelevalve komisjon

(1) Erakondade rahastamise järelevalve komisjon kontrollib, kas erakond, valimisliit ja üksikkandidaat järgivad käesolevas seaduses sätestatud nõudeid.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(1¹) Erakondade rahastamise järelevalve komisjon nõustab erakondasid erakonna rahastamise küsimustes ning esitab erakonna taotluse alusel erakonnale ettepanekuid majanduslike raskuste ületamiseks, erakonna likviidsuse taastamiseks, maksejõulisuse parandamiseks ja jätkusuutliku majandamise tagamiseks.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(1²) Erakondade rahastamise järelevalve komisjonil on käesoleva paragrahvi lõigetest 1 ja 1¹ tulenevate ülesannete täitmiseks õigus erakonnalt, valimisliidult ja üksikkandidaadilt nõuda erakorralise audiitorkontrolli läbiviimist. Erakondade rahastamise järelevalve komisjon määrab audiitori liisuheitmise teel audiitortegevuse registrisse kantud vandeaudiitorite seast. Audiitori nimi ja tema kaasamise põhjus tehakse menetlusosalisele teatavaks enne audiitori kaasamist, välja arvatud juhul, kui asja on vaja menetleda kiiresti või kui teavitamine võib takistada audiitorkontrolli eesmärgi saavutamist. Audiitorkontrolli kulud kaetakse erakondade rahastamise järelevalve komisjoni eelarvest. Erakondade järelevalve komisjon kehtestab täpsema audiitorite määramise korra.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(2) Erakondade rahastamise järelevalve komisjoni kuuluvad:

- 1) Õiguskantsleri nimetatud liige;
  - 2) Riigikontrolöri nimetatud liige;
  - 3) Vabariigi Valimiskomisjoni nimetatud liige;
  - 4) Riigikogus esindatud erakonna poolt nimetatud liige, kes ei ole Riigikogu ega Vabariigi Valitsuse liige.
- [RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(3) Samaaegselt komisjoni liikmega nimetab ametisse nimetaja komisjoni liikmele asendusliikme.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(4) Komisjoni liikme volitused kestavad viis aastat, välja arvatud juhul, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud komisjoni liige kutsutakse tema nimetaja poolt enne volituste lõppemist tagasi.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(5) Komisjoni uus liige nimetatakse hiljemalt kümnendal päeval enne komisjoni liikme volituste lõppemist.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(6) Komisjon kehtestab oma töökorra.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(7) Komisjonil on esimees ja aseesimees, kelle komisjon valib oma liikmete hulgast komisjoni esimesel koosolekul. Erakondade rahastamise järelevalve komisjoni esimese koosoleku kutsub kokku eelmise erakondade rahastamise järelevalve komisjoni esimees või aseesimees hiljemalt seitsmendal päeval pärast komisjoni volituste algust.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(8) Komisjoni liikmed peavad hoidma saladuses komisjoni töö käigus neile avaldatud informatsiooni, mis ei kuulu käesoleva seaduse kohaselt avalikustamisele.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(9) Komisjoni asjaajamise ja tehnilise teenindamise tagab Riigikogu Kantslei.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(10) Komisjon registreeritakse riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikus registris.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(11) Komisjoni liige ja asendusliige saavad tasu komisjoni koosolekust osavõtmise ja komisjoni muude ülesannete täitmise eest. Komisjoni liikme ja asendusliikme tunnitasu suurus on 25-kordne Vabariigi Valitsuse kehtestatud tunni töötasu alammäär. Töötasu maksmise kord sätestatakse komisjoni töökorras.
[RT I, 27.06.2012, 1- jõust. 07.07.2012]

§ 12¹¹. Erakondade rahastamise järelevalve komisjoni ettekirjutus ja õigus nõuda dokumente

[RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(1) Erakondade rahastamise järelevalve komisjon teeb erakonnale, erakonna nimekirjas kandideerinud isikule, valimisliidule, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikule või üksikkandidaadile ettekirjutuse, kui ta:

- 1) on jätnud täitmata kohustuse esitada tähtpäevaks käesoleva seadusega nõutud aruanne või selles esineb puudusi;
[RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]
- 2) on jätnud keelatud annetuse tagastamata;

- 3) on jätnud vastuvõetud annetuse kajastamata;
- 4) on jätnud keelatud annetuse riigieelarvesse kandmata;
- 5) on jätnud esitamata käesoleva seaduse § 12⁸lõikes 2 nimetatud dokumendid;
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]
- 6) on jätnud komisjoni nõutud dokumendi tähtjaks esitamata.
[RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(2) Ettekirjutusega kohustatakse erakonda, erakonna nimekirjas kandideerinud isikut, valimisliitu, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikut või üksikkandidaati:

- 1) esitama komisjoni määratud tähtja jooksul nõutud dokumendid või aruanne või kõrvaldama aruandes või annetuste registris puudused;
- 2) kandma annetuse ühel käesoleva seaduse § 12⁴lõigetes 1–3 nimetatud viisil komisjoni määratud tähtpäevaks riigieelarvesse.

(2¹) Kui riigieelarvest eraldi saav erakond või erakonna nimekirjas kandideerinud isik ei ole kandnud annetust ühel käesoleva seaduse § 12⁴lõigetes 1–3 nimetatud viisil komisjoni määratud tähtpäevaks riigieelarvesse või seda annetajale tagastanud, vähendab käesoleva seaduse § 12⁷lõike 4 alusel määratud valitsusasutus käesoleva seaduse § 12⁷lõigete 1 ja 2 alusel makstavat toetust ettekirjutuses märgitud annetuse summa kolmekordses ulatuses, kuid mitte rohkem kui 20 protsendi toetuse ulatuses.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(3) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(4) [Kehtetu -RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

(5) Ettekirjutusele kirjutab alla erakondade rahastamise järelevalve komisjoni esimees või aseesimees.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(6) Erakondade rahastamise järelevalve komisjonil on õigus saada käesoleva seaduse täitmise kontrollimiseks dokumente kõikidelt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutelt. Dokumente nõutakse kirjalikus taotluses, milles tuuakse ära nõude eesmärk ja õiguslik alus ning viidatakse ettekirjutuse tegemise võimalusele dokumendi tähtjaks esitamata jätmise korral. Dokumendi esitamise tähtjaks ei määrata lühemat aega kui kümme päeva.
[RT I, 19.03.2013, 2- jõust. 01.04.2013]

§ 12¹². Sunniraha ja viivis

(1) Erakondade rahastamise järelevalve komisjon võib määrata käesoleva seaduse § 12¹¹lõike 1 punktides 1–3, 5 ja 6 sätestatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras kuni 15 000 eurot.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(2) Kui käesoleva seaduse § 12¹¹lõike 1 punktis 4 sätestatud ettekirjutust ettekirjutuses sätestatud tähtpäevaks ei täideta, peab erakond maksma riigieelarvesse kantava summa jäägilt viivist 0,85 protsenti iga maksmisega viivitatud kalendripäeva eest.

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 12¹³. Ettekirjutuse peale kaebuse esitamine

Kui erakond, erakonna nimekirjas kandideerinud isik, valimisliit või üksikkandidaat leiab, et erakondade rahastamise järelevalve komisjoni ettekirjutusega rikutakse tema õigusi, võib ta pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras kohtusse.

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

2². peatükk VASTUTUS

[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 12¹⁴. Erakonna arvelduskontost teavitamata jätmine

(1) Erakonna arvelduskontost erakondade rahastamise järelevalve komisjoni teavitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 15 000 eurot.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12¹⁵. Valimisliidu või üksikkandidaadi arvelduskontost teavitamata jätmine

Valimisliidu või üksikkandidaadi poolt valimisteks sellise arvelduskonto kasutamise eest, millest erakondade rahastamise järelevalve komisjoni on jäetud teavitamata, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12¹⁶. Erakonna sidusorganisatsioonist teavitamata jätmine

(1) Erakonna sidusorganisatsioonist erakondade rahastamise järelevalve komisjoni teavitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 15 000 eurot.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12¹⁷. Aruandluskohustuse täitmata jätmine

(1) Erakonnale tehtud annetuste registri pidamise kohustuse rikkumise või erakonna, valimisliidu, erakonna või valimisliidu nimekirjas kandideerinud isiku või üksikkandidaadi valimiskampaania aruande esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

§ 12¹⁸. Keelatud annetuse tegemine ja vastuvõtmine

[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

(1) Keelatud annetuse tegemise või selle vastuvõtmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 15 000 eurot.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12¹⁹. Valeandmete ja ebaõigete andmete esitamine

(1) Erakondade rahastamise järelevalve komisjonile teadlikult valeandmete või ebaõigete andmete esitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 15 000 eurot.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

§ 12²⁰. Menetlus

(1) [Kehtetu – RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva seaduse §-des 12¹⁴–12¹⁹ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(3) Käesoleva seaduse §-des 12¹⁴–12¹⁹ sätestatud väärtetasu arutab maakohus.
[RT I, 05.02.2014, 1- jõust. 01.04.2014]

3. peatükk Rakendussätted

§ 13. Seaduse rakendamine

(1) [Kehtetu -RT I 1998, 59, 941- jõust. 10.07.1998]

(2) Kuni VIII Riigikogu valimiseni võib erakondi asutada ja neid registreerida, kui neil on vähemalt 200 liiget.

(3) Käesoleva seaduse § 11 rakendatakse VIII Riigikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast.

(4) Varem registreeritud erakonna kandmisel mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse tuleb avaldusele lisada üldkoosoleku protokoll, millega on kinnitatud erakonna põhikirja kehtiv redaktsioon ning valitud mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kandmise avaldusele allakirjutanud juhatus.

(5) Kuni 2004. aasta 1. jaanuarini erakonna sõlmitud laenulepingud ja krediitilepingud jäävad kehtima.
[RT I 2003, 90, 601- jõust. 01.01.2004]

(6) Kui isik on kantud mitme erakonna liikmete nimekirja, tuvastab register, millisesse erakonda on isik hiljem astunud, ning märgib varasema erakonna liikmete nimekirjas isiku väljaastumise ajaks uude erakonda astumise aja 2011. aasta 20. jaanuariks.
[RT I 2010, 29, 150- jõust. 01.01.2011]

(7) Käesoleva seaduse § 12⁹ lõike 2 teine lause ning lõige 4 kohalduvad erakonna majandusaasta aruannete aruandeperioodile, mis algab 2011. aasta 1. jaanuaril.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(8) Käesoleva seaduse § 12¹⁰ jõustub Riigikogu XII koosseisu volituste alguspäeval.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(9) Erakondade rahastamise komisjoni liikmed nimetatakse ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse § 12¹⁰ jõustumisest. Erakondade rahastamise järelevalve komisjoni esimese koosoleku kutsub kokku Riigikogu esimees.
[RT I, 10.12.2010, 1- jõust. 01.04.2011]

(10) Käesoleva seaduse § 12¹⁰ lõiget 11 kohaldatakse komisjoni liikmetele ning asendusliikmetele tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2012.
[RT I, 27.06.2012, 1- jõust. 07.07.2012]

§ 13¹. Riigieelarve eraldise andmise korra erisused aastani 2006
[Kehtetu -RT I 2005, 47, 387- jõust. 18.09.2005]

§ 14. Muudatused varasemates seadustes

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]